

In memoriam Francesc Valls i Junyent

L'economista clàssic, corredor de borsa i polític britànic, David Ricardo, va postular, en els seus *Principis d'Economia Política* de 1817, que si Anglaterra s'especialitzava en produir teixits i Portugal, en vins, tothom viuria millor gràcies al lliure intercanvi. En Francesc Valls, profundament arrelat a una terra de ceps i pagesos, qüestionava l'anterior teoria. Malgrat haver nascut a Igualada, venia de rabassaires dels Hostalets de Pierola i allí visqué, ens els confins de l'Anoia, el Penedès i el Baix Llobregat. Dedicà el gruix de la recerca a explicar per què a Catalunya triomfaren conjuntament la viticultura i la indústria tèxtil. Fou molt influït per Josep Fontana, Emili Giralt, Jordi Nadal, Jaume Torras i Pere Pascual. Reverenciava, sobretot, l'obra de Pierre Vilar.

La seva tesi doctoral, *El paper de les exportacions vitícoles en la configuració de les relacions exteriors de l'economia catalana: 1672-1869*, dirigida per Pere Pascual, desplaçà la frontera del coneixement sobre els mecanismes de vinculació de la viticultura mediterrània al món atlàntic. Li valgué el Premi Catalunya d'Economia i en resultà una obra mestra: *La Catalunya Atlàntica. Aiguardent i Teixits a l'arrencada industrial catalana*, 2004.

Francesc Valls publicà entorn d'una cinquantena d'obres, incloent articles i capítols en llibres col·lectius. La seva intel·ligència privilegiada i la constància en el treball, el feren capdavanter d'una sèrie de camps poc coneguts i, en ocasions, deformats per la historiografia romàntic-idealista. Així, emfatitzà l'exportació d'aiguardents cap els mercats aliats, com a causa del suport català al candidat austriacista en la Guerra de Successió. Josep Fontana elogià la seva obra en el capítol dedicat als Nous Camins en la història de Catalunya del seu llibre *L'ofici d'historiador*, 2010.

Valls insistí en analitzar els cicles llargs de la nostra viticultura i les experiències dels seus homes. Des de *La dinàmica del canvi agrari a la Catalunya interior*, 1996, fins a dos llibres més recents, un coescrit amb Jordi Planas, *Cacics i Rabassaires*, 2011, i l'altre, coeditat amb Josep Colomé, *Vinyes, vins i cooperativisme vitivinícola a Catalunya*, 2015. També, multitud d'articles, com el publicat a *Australian Economic History Review*, 2010, amb Marc Badia i Enric Tello.

Una altra línia de recerca el convertí en especialista capdavanter de la història del cava. Començà rastrejant el tema en un llibre editat per Josep Colomé, *De l'ai-*

guardent al cava, 2003. També escrigué a la *Revista de Historia Industrial* i un superb capítol a l'obra coeditada amb Ramon Ramon i José Antonio Miranda, *Distritos y clusters en la Europa del Sur*, 2011. Acabà sol·licitat per la revista francesa, *Entreprises et Histoire*, 2015.

Els orígens de l'èxit industrial de Catalunya foren esclarits en treballs dedicats als llenços nòrdics estampats a Barcelona, les indústries tradicionals, el mercat del cotó o la història comparada envers Lenguadoc i Portugal. Les comparacions foren publicades a *Domitia* i al llibre editat a Brussel·les per Florent Le Bot i Cédric Périn, *Les Chemins de la Industrialisation en Espagne et France*, 2012. A més, amb Laura Valls i Ribas, explorà la història industrial dels Hostalets a *Miscellania Aqualatensia*, 2015.

Francesc desposà una dona ferma, la Lourdes Ribas, i llur amor fou beneït amb dues filles: la Marta, decidida periodista, i la Laura, qui, com el pare, ja promet, abans de llicenciar-se en història. Francesc Valls enlairà el Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada. Fou Secretari del Departament d'Història i Institucions Econòmiques de la Universitat de Barcelona. Estimà els llibres amb passió i dedicà moltes hores a defensar el fons bibliogràfic de la universitat. Les seves classes educaren generacions d'economistes i politòlegs. Jordi Nadal l'ha descrit així: «Francesc era un professor excel·lent i un investigador extraordinari, autor d'una tesi excepcional». Fou noble i modest, bo i sagaç.

Ens deixa un article inèdit sobre crisis setcentistes, escrit amb Àlex Sánchez. Li fou encarregat pel consell de redacció de *Recerques* per al monogràfic de crisis econòmiques. Francesc en formà part activament i des d'aquí també lluità per a consolidar el català com a llengua de comunicació científica i dignificar la història econòmica, social i política al nostre país.